

Saksframlegg

Høring til strategiplan for forebygging av voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
30/18	Formannskapet	14.03.2018
	Tjenesteutvalget	04.04.2018

Rådmannens forslag til vedtak:

- a) Formannskapet støtter Politidirektoratets initiativ til at politidistriktene i landet utarbeider plan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.
- b) Formannskapet anser Agder politi sitt ønske om å samle regionen om en felles plan som positivt.
- c) Formannskapet anbefaling at økonomisk og organisatorisk ansvar for gjennomføring av tiltak avklares og tydeliggjøres
- d) Formannskapet støtter rådmannens anbefalinger om at politiet inviterer KS, kommune og andre sentrale aktører til en ny prosess med sikte på en bred forankring ut til aktørene

Bakgrunn for saken:

Politimesteren i Agder har sendt ut på høring et forslag til Strategi for forebygging av voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn med tiltaksplan 2017-2021. Oppdraget er gitt av politidirektoratet til alle landets politidistrikter. I Agder har politiet ønsket å samle regionen om en felles strategiplan. Rådmannen oppfatter politidirektoratets initiativ som viktig og støtter Politiet i Agder sitt initiativ om en felles plan som forplikter regionen. Rådmannen kan imidlertid ikke se at kommunene i tilstrekkelig grad har medvirket eller blitt involvert i det forslaget som foreligger. Det anbefales derfor at politiet inviterer KS, kommune og andre sentrale aktører til en ny prosess med sikte på en bred forankring ut til aktørene.

Rådmannen viser videre til vedtak i rådmannsutvalget 7.september 2017 om at planen holdes på et mer strategisk nivå og at den må kobles tettere til regionplan Agder. Rådmannen anbefaler at forslag til strategiplan utarbeides i tett samarbeid med kommunene slik at fremtidig retning og visjon for arbeidet utarbeides i felleskap på et overordnet og strategisk nivå. Et slikt strategidokument vil kunne danne et viktig grunnlag for utarbeidelse av mer konkrete tiltaksplaner og tverrfaglige planer i kommunen i etterkant.

Saksutredning:

«Strategi for forebygging av voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn med tiltaksplan 2017-2021» inneholder mange gode elementer av situasjonsbeskrivelse og oppsummering av hvilke strategiske elementer som er viktige for forebygging. Planen inneholder 33 konkrete tiltak. En rekke av tiltakene vil uten tvil være svært effektive i det forebyggende arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Tiltak 7, 9, 10, 11, 12, 14, 20, 21, 22, 23, 24, 27 viser til arbeid som skal gjøres av kommunene.

Mange av tiltakene gjennomføres allerede i Søgne kommune på lik linje med annet forebyggende arbeid. Andre konkrete tiltak som er nevnt i planen, kan vurderes som relevante i et forebyggende perspektiv. Likevel er det å anse som nødvendig, at dersom strategiplanen skal inneholde konkrete tiltak som forplikter kommunens innsats, bør kommunen da være involvert i prosessen med å avklare type tiltak, behov og gjennomføringsevne. *Det vil bidra til å oppnå et godt tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid og er etter rådmannens vurdering viktig for å sikre i dialog, felles oppdragsforståelse og god planlegging.*

Vedlegg

- 1 Forslag til strategi for forebygging av voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn

Forslag til

**STRATEGI FOR FOREBYGGING AV VOLDELIG
EKSTREMISME, HATKRIMINALITET OG
SÅRBARE SAMFUNN
MED TILTAKSPLAN**

2017 - 2021

(Bilde)

INNHALDSFOREGNELSE

1. INNLEDNING	
1.1 Forord	
1.2 Innholdsfortegnelse.....	
2. SITUASJONSBESKRIVELSE.....	
2.1 "3 kopper te - en historie"	
2.2 Nye og sammensatte utfordringer	
3. METODE OG TENKNING	
3.1 Tre nivåer	
3.2 Situasjons-, lokal-, og personorientert forebygging.....	
3.2 Ulike nivåer: Primær-, sekundær-, og tertiærforebygging.....	
4. DEFINISJONER OG SENTRALE BEGREPER.....	
5. TILTAKSPLAN: 4 INNSATSOMRÅDER/MÅL MED 33TILTAK.....	
5.1 Sikre samordning, koordinering og samarbeid.....	
5.2 Sikre gode relasjoner til det flerkulturelle miljøet. Forebygge sårbare samfunn og hatkriminalitet.....	
5.3 Sikre tett og målrettet oppfølging av radikaliserte personer og ekstreme miljøer.....	
5.4 Sikre informasjon, kunnskapsutvikling, kunnskapsoverføring, og forskning	
6. TABELLOVERSIKT OVER TILTAKENE	
6.1 Status på fremdrift, søknader sendt, ansvar for utøvelse... Vedlegg	

1. INNLEDNING

En økning de senere år i antall bekymringsmeldinger om personer bosatt i Agder som kan være radikaliseret, understreker behovet for å sikre at kommunenes, fylkeskommunenes og politiets antiradikaliseringssinnsats er så effektiv som mulig.

Voldelige ekstremister lar seg ikke stanse av kommunegrenser, det bør heller ikke vi. Forebyggende arbeid og tidlig innsats fra en rekke aktører øker muligheten for å lykkes.

Hensikten med strategien er å videreutvikle en region der alle opplever at de "hører til". Dette innebærer at vi må ha en årvåkenhet for å fange opp bekymringer, identifisere risikosoner og iverksette tiltak som virker. God dialog og samhandling mellom offentlige, private, frivillige aktører, organisasjoner og academia med deling av "Best practice", bidrar til et tryggere samfunn.

I lys av samfunnsutviklingen og det nye trusselbildet lager vi en felles strategiplan for å tilpasse oss en ny tid.

For å symbolisere et tidsskifte og en holdningsendring for en bedre samhandling mellom de multi- etniske- miljøene, offentlige etater og frivilligheten heter strategien "3 kopper te".

Det overordnede mål med planen er å forhindre voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn. Strategiplanen inneholder tiltak som kan medvirke til å begrense oppslutningen og rekrutteringen til ekstreme miljøer. Målsetninger med en felles strategi er fordelt på fire innsatsområder med 33 konkrete tiltak:

- 1) Sikre samordning, koordinering og samarbeid
- 2) Sikre relasjoner til det flerkulturelle miljøet. Forebygge sårbare samfunn og hatkriminalitet.
- 3) Sikre tett og målrettet oppfølging av radikaliserete personer og ekstreme miljøer. Sørge for å få færre radikaliserete gjennom effektiv tverretatlig innsats.
- 4) Sikre informasjon, bidra til kunnskapsutvikling, kunnskapsoverføring og forskning, herunder følgeforskning.

Strategiske grep for å lykkes er:

- en bred-spektret tverrfaglig innsats som pågår over tid
- kvalitetssikret system og struktur på fagfeltet i begge Agderfylkene.
- god forankring og kontinuitet
- videreutvikle det gode arbeidet som i dag pågår
- synliggjøre hvem som har ansvar for å gjennomføre tiltakene
- legge til rette for å dele og å spre erfaring og kompetanse

Strategien skal bidra til å nå målene i Regionplan Agder 2020, satsningsområde "Det gode livet: Agder for alle" og politiets øvrige planverk.

Tiltakene i strategiplanen kan ha flere mulige synergier - en påvirkning på viktige områder for å fremme integrering, motvirke utenforskap og forebygge også andre former for kriminalitet.

2. SITUASJONSBESKRIVELSE

2.1 "Tre kopper te" – en historie

"Greg Mortensen gjorde et forsøk på bestige verdens nest høyeste fjell K2 nord i Pakistan, men mislyktes, og ble reddet av lokalbefolkningen.

Da han etter en stund kom seg på beina igjen, fikk han øynene opp for den ekstreme fattigdommen landsbybefolkningen levde i. Som en hyllest til livet samlet han inn penger og bygde opp flere skoler i fattige fjellområder i Pakistan og Afghanistan. Selv om fakta i deler av boken kan bestrides, liker vi historien.

Mortensen beskriver da han i første møte drakk te med lokalbefolkningen, var han for dem en ukjent. Da han drakk den andre koppen med te, var han å anse som en bekjent. I det tredje møtet betraktet de ham som en venn".

I mange kulturer betyr relasjoner alt – her har vi alle mye å lære. Tenk hvor mye mer vi kan få til når vi har – en venn.

Den enkeltes opplevelsen av "å høre til" er en sentral del av arbeidet. Viktigheten av møteplasser, der mellommenneskelige relasjoner etableres, er et sentralt tiltak i planen. God integrering er mer enn å lære norsk språk og være i arbeid. Sosialisering der mennesker fra flerkulturelle miljøer møter og blir kjent med lokalbefolkningen, vil bidra til å forebygge utenforskap. Tid må avsettes til å etablere dialog og bygge relasjoner. Det belyses her med et par eksempler fra Agder. I Songdalen kommune benytter de den eksisterende bibliotekbygning også som kafe, og det er i tillegg et sted for at de som trenger det kan få leksehjelp. Arendal kommune kan vise til et populært initiativ der de har startet opp Demokrati-kafe. Der kan innbyggerne både drikke te og delta i viktige samfunnsdebatter der offentlige aktører deltar.

2.2 Nye og sammensatte utfordringer

Siden siste verdenskrig, har det med jevne mellomrom dukket opp høyreekstreme krefter på Sørlandet. Selv om dagens oppslutning til de høyreekstreme miljøene er liten, og aktiviteten i distriktet er lav, må vi være forberedt på at den situasjon fort kan endres. Bevisstgjøring om ekstremisme og hatkriminalitet i førstelinjetjenesten og blant ungdom må prioriteres. En unik arena for formidling er ved Stiftelsen Arkivet som tar i mot 4000 skoleelever på omvisning i Gestapo-kjelleren hvert år. Dette er et konkretisert i tiltaksplanen.

Erfaringer viser at voldelig ekstremisme kan finne sted på den politiske høyre og venstreside, men også innenfor religiøse og ideologiske retninger.

Agder skårer lavt på flere områder innen levekårsindikatorene, sammenholdt med resten av landet. Derav regional satsing på levekårsutfordringene gjennom regionale målsettinger. En høy andel asylsøkere fra konfliktsoner, har ankommet landsdelen de siste årene. En stor andel av alle enslige mindreårige som har ankommet Norge i 2016, er bosatt i Agder. Dette er en sårbar gruppe som regionen i felleskap må investere i. Kombinasjonen av faktorer, jfr. levekårsindeksene for vårt distrikt, kan gi en økt risiko for oppslutning til høyreekstreme krefter.

Det som skjer globalt berører oss i sterkere grad lokalt. Verden der ute har kommet oss nærmere gjennom internasjonalt samarbeid, handel, internett og en økende andel som har kommet hit med bakgrunn fra krig og fattigdom.

Sårbare samfunn kan utvikles når miljøer velger å isolere seg, er negativ til de grunnleggende verdier vårt samfunn er bygget på, og utvikler et eget sett med normer og regler. Erfaringer viser at enkelte utvikler et inderlig hat til det etablerte samfunnet, og myndighetene spesielt. Førstelinjetjenesten og innbyggerne generelt må være oppmerksomme på individer og miljøer som aktivt motvirker demokrati, menneskeverd, likestilling og ytringsfrihet. Spesielt oppmerksomhet bør rettes mot hatpredikering og anti-vestlig og anti-integreringsbudskap som eksempelvis fremføres i religiøs undervisning. Dersom vi ikke klarer å legge til rette for et samfunn der alle opplever å høre til, kan det medføre fremmedgjøring, sinne og frustrasjon og kan gjøre enkeltpersoner sårbare for rekruttering til kriminelle og i verste fall ekstreme miljøer. Vi skal arbeide aktivt for å forhindre sosial isolasjon og at sårbare samfunn etableres.

I Europa er det økt oppslutning til Anti-Islam bevegelsen (Odins soldater, Pegida). Hatretorikk og demonisering og frykt for "de andre" kommer til uttrykk i sosiale medier. Det vanskeliggjør situasjonen for flyktninger og asylsøkere som har kommet til Agder for å få en bedre tilværelse for seg selv og sin familie.

Det er en generell bekymring for at økt innvandring kan føre til økt polarisering og at høyreekstreme krefter i større grad kan vokse frem. Eksempler på det finnes i andre europeiske land, herunder vårt naboland Sverige. Flertallet av de som har kommet til Norge som asylsøkere den senere tid, er unge menn fra muslimske land. Settes ikke flere tiltak i verk kan vi risikere store grupper med frustrerte unge menn som opplever å ikke få sine drømmer oppfylt. Forebygging og tidlig innsats og gode rutiner er avgjørende og konkretiseres i tiltaksplanen.

I henhold til nasjonal trusselvurdering er det ekstreme islamister som representerer den største terrortrusselen mot Norge. Derfor må det settes inn tiltak for aktivt å motvirke fremmedfrykt, stigmatisering og marginalisering av muslimer generelt, og verne om det store flertallet som tar sterk avstand fra ekstremisme. I større grad må vi invitere de gode krefter med på laget for å forebygge. Hvem er nærmere til å hjelpe enn muslimer selv? Tiltaksplanen beskriver konkrete tiltak som skal motvirke at Koranen misbrukes av ekstremister.

3. METODE OG TENKNING

3.1 Situasjons-, lokal-, og personorientert forebygging

Strategisk sett skal forebygging av hatkriminalitet og ekstremisme og sårbare samfunn skje innenfor flere etater på forskjellige nivåer med ulike tiltak. Strategien som er vedlagt er hentet fra Politidirektoratets enhetlige arbeidsmetode.

Det er vanlig å definere forebygging innenfor følgende kategorier og tilnæringsmåter:

1. *Situasjonsorientert forebygging* fokuserer på kriminalitetsfremmende forhold i ulike situasjoner, og hvordan disse oppfattes av en potensiell lovbrøyer. Situasjonsorienterte forebyggende tiltak tar sikte på å påvirke forhold ved situasjonen der kriminalitet

erfaringsmessig oppstår, gjennom å påvirke gjerningspersonens mulighet til å begå lovbrudd. Ved å legge hindringer i veien for den potensielle lovbryster ved bedre sikring, større oppdagelsesrisiko og minsket attraksjonsverdi er målet å redusere lovbrysterens motivasjon til å begå en straffbar handling.

2. *Lokalorientert forebygging* har som mål å endre de sosiale, økonomiske og demografiske forholdene som antas å opprettholde eller fremme kriminalitet i et område. Dette innebærer å utvikle og styrke lokale institusjoner, og å involvere beboerne og virksomheter i kriminalitetsforebyggende tiltak. Tiltakene vil oftest være av situasjonsorientert karakter.
3. *Personorientert forebygging* innebærer at fokuset rettes både mot samfunnsmessige, miljøbaserte og individbaserte årsaker til kriminalitet. Målet er enten å påvirke potensielle gjerningspersoners holdninger slik at risikoen for utvikling av uønsket atferd minskes, eller å påvirke samfunnsmessige forhold som fremmer kriminalitet.

3.2 Ulike nivåer: Primær-, sekundær-, og tertiærforebygging

Forebygging kan gjennomføres på ulike nivåer og betegnes da gjerne som:

- ✓ *Primærforebygging* er strategier rettet mot hele befolkningen for å påvirke årsaker og årsakssammenhenger til kriminalitet på et samfunnsnivå
- ✓ *Sekundærforebygging* retter seg mot grupper som befinner seg i en risikosone for utvikling av uønsket atferd og aktivitet.
- ✓ *Tertiærforebygging* er tiltak som har til hensikt å forhindre at de som har begått kriminalitet begår nye straffbare handlinger.

De ulike forebyggingsmodellene har, som beskrevet over, ulike tilnærminger.

Skole/utdanningsinstitusjoner, kommune og politi benytter i stor grad personorientert forebygging, mens eiere av kritisk infrastruktur eller samfunnsviktige funksjoner benytter hovedsakelig situasjonsorientert forebygging. Lokalorientert forebygging knyttes gjerne til samfunnsmessige forhold, ofte i et samarbeid mellom politi og lokalsamfunn.

Selv om grunnen for hvorfor noen blir terrorister er ulik grunnen til hvorfor noen blir kriminelle, vil fortsatt grunnprinsippene i tilnæringsmodellene være nokså like. Vi legger derfor til grunn at forebyggingsmodellene for kriminalitet også er gjeldende for forebygging av terror.

4.1 Definisjoner og sentrale begreper

Radikalisering

Radikalisering er en prosess der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Voldelig ekstremisme

Med voldelig ekstremisme menes personer og organisasjoner som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål. Den voldelige ekstremisme kan være relatert til høyreekstremisme, venstreekstremisme, ekstrem islamisme.

Hatkriminalitet

Straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger til en person eller gruppes faktiske eller oppfattede etnisitet, religion, politiske tilhørighet, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk eller nedsatt funksjonsevne.

Nettekstremisme

Radikalisering og voldelig ekstremisme på nett. Nettekstremismen består i å fremme ekstreme ideologier og ytringer på Internett, som kan ramme Straffeloven. Det er forskjell på hatefulle ytringer og hatkriminalitet. Av og til sammenfaller disse to, eksempelvis hvis meninger kombineres med trusler.

Av-radikalisering

Av-radikalisering er en prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i mindre grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, religiøse eller ideologiske mål. Det finnes få programmer som benyttes til av-radikalisering i Norge i dag. Noen exit-programmer ble benyttet mot høyreekstremisme på 90-tallet. Det forskes på området, og det vil forhåpentlig føre til nye verktøy som kan benyttes til av-radikalisering. De metoder som finnes må tilpasses individuelt.

Parallellsamfunn

Parallellsamfunn kan utvikles når individer og miljøer velger å isolere seg, utvikler en negativ holdning til de grunnleggende verdier vårt samfunn er bygget på. Og i tillegg utvikler et inderlig hat til det etablerte samfunnet, og myndighetene spesielt.

Førstelinjetjenesten

Med førstelinjetjenesten menes i denne sammenheng alle personer som i tjenestesammenheng er i kontakt med et publikum/brukere.

Det regionale partnerskapet

Med det regionale partnerskapet menes i denne sammenheng: regional stat, fylkeskommunene, kommunene, organisasjoner, akademia og frivillig sektor.

5. TILTAKSPLANEN

5.1 Sikre samordning, koordinering og samarbeid

Tiltak 1: Opprettelse av Plattform: Forankret i Nasjonal handlingsplan

Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme (2014) legger opp til at politirådene og Samordna Lokale Tiltak (SLT) har ansvar for å koordinere og iverksette forebygging lokalt. For i praksis å kunne utføre tiltakene i handlingsplanen i 30 kommuner på en mer effektiv måte, er Plattform (Norsk institutt for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme) etablert. For å sikre samarbeid og utvikling av det tverrinstitusjonelle fagmiljøet er samarbeidsavtaler inngått, og Stiftelsen Arkivet er arena for samlokaliseringen. Plattform består av en interkommunal stilling som representerer 30 kommuner, en forsker fra Stiftelsen Arkivet og Agder politidistrikts radikaliseringskontakt. Hensikten med å være samlokalisert er å kunne arbeide mer effektivt, styrke koordineringene og utvikle et bærekraftig tverrfaglig samarbeid, samt komme opp med ny forskningskunnskap til anvendelse i det forebyggende arbeidet. Plattform skal være en ressurs-, og kompetansesenter for regionen.

Det satses på et nært samarbeid med statlige, kommunale og frivillige som følger opp regjeringens handlingsplan. Plattform bør få muligheten til å inngå som fast innslag i programmet til de regionale politiråd for å sikre en forankring.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning: Politiråd

Tiltak 2: Etablering av nøkkelroller innenfor radikalisering, hatkriminalitet og mangfold i Agder politidistrikt

Radikaliseringskontakt i Agder politidistrikt er på plass og er fagansvarlig for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme i politidistriktet. Radikaliseringskontakten skal samarbeide nært med alle driftsenheter i politidistriktet og PST. I tillegg til en radikaliseringskontakt for 29 kommuner bør politidistriktet vurdere en ekstremismekontakt i hver av de 3 geografiske driftsenhetene for å styrke forebygging og oppfølging av saker på fagområdet lokalt. Viser til andre politidistrikt som er kjent for å gjøre et godt arbeid på feltet (Asker og Bærum, Romerike, Oslo) der ekstremismekontakter er på plass enten i hver enkelt kommune eller på alle politistasjonene i distriktet.

Agder politidistrikt bør i løpet av planperioden vurdere å få på plass en ansvarlig for både hatkriminalitet og for minoritets-, og mangfolds-arbeidet. Dette i tråd med retningslinjer fra sentrale myndigheter. Opplevelsen av å være stigmatisert og marginalisert, utsatt for vold og hat er blant motivasjonsparametere som kan ligge til grunn i en radikaliseringsprosess. En tilførsel av kunnskap om hatkriminalitet er viktig for at ansatte i førstelinjetjenesten skal være i stand til i større grad enn nå identifisere, registrere og profesjonelt håndtere fagområdet. Undervisning på hatkriminalitet og Rosa kompetanse fra Justisdepartementet tilbys fra organisasjonen FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold). Sistnevnte

organisasjon er blant de som i større grad enn tidligere opplever å være trussel-utsatt og mål for ekstreme organisasjoner.

Hovedansvar: Agder Politidistrikt

Medvirkning: Det regionale partnerskap.

Tiltak 3: Kunnskapsformidling via egen nettportal

En kunnskapsportal, mal-foredrag for førstelinjetjenesten, aktuelle veiledere, artikler og forskning vil snart være tilgjengelig på en egen nettportal. Lurer du på begreper, definisjoner, eller hva din kommune gjør for å forebygge voldelig ekstremisme, hatkriminalitet eller sårbare samfunn? Målet er å ha en informativ og oppdatert nettportal som bidrar til bevisstgjøring av fagområdet til publikum i alle de 30 kommunene i Agder.

Nettportal: www.Plattform.no

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning:

Tiltak 4: Videreutvikling av kontaktforum

Videreføring og utvikling av tverretattlig kontaktforum. Avholde 2 årlige møter. Kontaktforum i Aust- og Vest- Agder består av en rekke statlige og kommunale og frivillige organisasjoner som arbeider mot radikaliserings og utenforskap. Koordinering, informasjonsutveksling, relasjons-, og nettverksbygging samt kompetanseheving står i høysetet. På møtene deltar 5 SLT-koordinatører som representerer Aust- og Vest-Agder, UDI region Sør, IMDi, RVTS-Sør, NAV Vest- Agder, NAV Aust-Agder, Fylkeskommunen Undervisning Vest- og Aust - Agder, Kriminalomsorgen, Forum for Tro og livssyn, FN-sambandet, Esterstiftelsen, Røde Kors, Lunar, med flere.

Faste møter kun med de frivillige organisasjonene avholdes i tillegg på Arkivet.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning:

Tiltak 5: Samordne et forum for de frivillige organisasjonene

Målet er å samle alle de i Agder- kommunene som har fått midler til forebygge radikaliserings til 2 møter i året. Oppdateringer på hva den enkelte gjør, nettverksbygging og koordinering står sentralt. På møtene deltar: KUP, Lunar, Røde Kors, Batteriet, ICDP, IMDi, Agderforskning, FN-sambandet Region Sør, med flere.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning:

Tiltak 6: "Best practice": Løfte frem piloter i distriktene

Kartlegging i 30 kommuner

Initiere og sørge for at piloter på fagområdet i distriktene iverksettes. Innhente og formidle "Best Practice" slik at nabokommuner kan dra nytte av og inspireres til tilsvarende arbeid. Noen kommuner går foran og tester ut initiativer.

Utføre kartlegging for å få oversikt over hvilke behov kommunene har for å forebygge voldelig ekstremisme. Få oversikt hvem gjør hva hvor i begge Agderfylkene. Hvilke prosjekt/tiltak som gjennomføres i kommunene i forhold til flerkulturelle miljøer/grupper som direkte eller indirekte kan sies å handle om forebygging av utenforskap, sårbarhet og/eller radikaliserings mot voldelig ekstremisme.

Noen tiltak vil være naturlig å koordinere på et regionalt nivå av hensyn til kompetanse, koordinering og kapasitet (økonomi og mennesker).

Man kan ikke forvente at en liten aktør selv har ressurser til å drive eksempelvis mentorskole og mentorordning, kurs for religiøse ledere, egen nettside om voldelig ekstremisme og følgeforskning.

Flere oppgaver løftes av skuldrene til den enkelte kommune samtidig som kommunene kan ha stor nytteverdi lokalt av å sende sitt personell til opplæring. Den interkommunale rådgiveren som i regi av Plattform skal gjennomføre flere av tiltakene, har kommunene allerede investert i.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning:

5.2 Sikre gode relasjoner til det flerkulturelle miljøet. Forebygge sårbare samfunn.

Tiltak 7: Etablere og utvikle møteplasser

I alle kommuner skal det etableres flere nøytrale møteplasser på tvers av den kulturelle, sosiale og religiøse skillelinje. Ta i bruk allerede etablert lokaler som eks. et bibliotek. Relasjonsbygging mellom lokalbefolkning og nyankomne for å bedre integrering og sameksistens.

Hovedansvar: Alle kommunene i Agder

Medvirkning: Folkebibliotekene og fylkeskommunene vedr. bruk av de videregående skoler

Tiltak 8: Utvikle og implementere trygghetsprogram for ofre

Trygghetsprogrammet kan benyttes til både ofre og vitner for hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Det består av samtaler og tilbud om en trygghetsguide, som kan være fra politiet, kommunen skole, m.m. Viser til program ved Manglerud og Stovner politistasjon. Utvikling av et program lokalt bør skje gjennom et samarbeid mellom Agder politidistrikt og Rådgivningskontoret for kriminalitetsofre.

Hovedansvar: Agder politidistrikt og Rådgivningskontoret for kriminalitetsofre

Medvirkning:

Tiltak 9: Legge til rette for å motvirke sosialt press og utøvelse av negativ sosial kontroll

Utøvelse av sosialt press og sosial kontroll er temaer som bør løftes. Særlig kvinner med minoritetsbakgrunn utsettes for dette, og trenger et offentlig apparat som tar ansvar og bryr seg. Førstelinjetjenesten i offentlige etater og i frivilligheten må tilegne seg kunnskap på feltet for selv å kunne sette det på dagorden i sitt utadrettede arbeid. Temaet bør belyses i foredragsvirksomhet som holdes av førstelinjetjenesten. Overgangen fra negative holdninger til kriminelle handlinger som politiet har ansvaret for, kan være kort. Her har publikum generelt et ansvar for varsling, er det trusler inn bildet er det viktig at politiet informeres.

Hovedansvar: Primær kommunene i Agder

Medvirkning: Det regionale partnerskap

Tiltak 10: Motvirke barnefattigdom

Fylkeskommunene har et ansvar for regional utvikling. De har fått i oppdrag fra Sørlandstinget å lede og koordinere en langsiktig og helhetlig levekårssatsing i samarbeid med staten, regionen og kommunene. Det er sendt invitasjon til en rundbordskonferanse 14.juni 2017. Et tiltak kan eksempelvis være fritidstilbud til barn i fattige familier.

Hovedansvar: Fylkeskommunene

Medvirkning: Statlige, kommunale og frivillig sektor

Tiltak 11: Fremme positiv identitet og tilhørighet hos ungdom

Iverksette tiltak som retter seg særskilt mot barn og unge med en flerkulturell oppvekst. Utvikle program som bygger på positiv identitet. Prioritere ungdom for informasjon og bevisstgjøring om voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn. Arenaer som kan være aktuelle er skoler og arenaer der det utøver fritids-, og religiøse aktiviteter.

Hovedansvar: Primær kommunene i Agder

Medvirkning : Det regionale partnerskap, Stiftelsen Arkivet, Plattform, foreldre og FAU ved skolene.

Tiltak 12: Motvirke "dropout " i skolen

Risiko-adferd må identifiseres og følges opp ved at en voksen i eller utenfor skolen griper inn. Iverksette tiltak og program tilpasset individuelle behov. Forskning viser at en høy andel av de som har blitt radikaliseret har ikke fullført videregående skole (jfr. PST Forskningsprosjekt på fremmedkrigere, 2016.)

Hovedansvar: Primærkommuner i Agder og fylkeskommunene.

Medvirkning: Privat og offentlig sektor (ift tilbud om lærlingplasser), foreldre, frivillig sektor.

Tiltak 13: Nyttiggjøre rollemodeller gjennom etablerte nettverk som "10 sterke kvinner"

10 sterke kvinner fra det flerkulturelle miljøet inviteres til faste samlinger i samarbeid med RVTS og Plattform. Målsetningen er å få frem gode rollemodeller som kan fremme integrering og motvirke segregering. Mødre er en ressurs som i større grad må løftes frem, og få støtte til å være en stemme utad i viktige spørsmål, hvor også vanskelige tema settes på dagsorden. Lytte til råd som kvinnene gir om hvordan vi kan styrke forhold mellom flerkulturelle miljøer og offentlige myndigheter, og hvordan vi best kan forebygge voldelig ekstremisme, hatkriminalitet og sårbare samfunn. Kvinner bør ha kredibilitet i sitt miljø slik at en kanal kan opprettes til utsatte miljøer. I tillegg bør også Agder politidistrikt og kommunene i Agder se på muligheten for å engasjere seg på flere arenaer der kvinner i vårt flerkulturelle samfunn møtes.

Hovedansvar: RVTS-Sør, Plattform, FN-Sambandet?

Medvirkning:

Tiltak 14: Rettighet til ordningen "Aktiv fritid", både for beboere ved asylmottak og de bosatt i kommunene utenfor bofelleskap (over 18 år) Fadderfamilie for nye flyktninger.

"Aktiv fritid" bør også gjelde for de over 18 år.

Det må stilles krav til aktører som driver mottak for flyktninger og til kommunene som bosetter flyktninger om tiltaket "Aktiv fritid". "Aktiv fritid" bør sidestilles med formaliserte krav til boforhold og mat.

Deler av midler som bevilges bør gå direkte til frivillige organisasjoner, og øremerkes felles prosjekt i samarbeid med asylmottak på konkrete tiltak. Frivillige organisasjoner bør da i samarbeid med asylmottak kunne søke om prosjektmidler. Dette må formaliseres. Forslag til tiltak er at det opprettes en felles rutine i alle kommuner for å gi et felles tilbud til denne sårbare gruppen, som for eksempel den kommunale ordningen "Aktiv fritid". Hente inspirasjon fra modell som praktiseres i Canada, og innføre ordningen "Fadderfamilie for nye flyktninger".

Hovedansvar: Primærkommunene i Agder

Medvirkning: Frivillige organisasjonen

Tiltak 15: Informasjonspakke, samt utrede mulighet for politipost på større mottak

For å beskytte de mest sårbare, som enslige mindreårige flyktninger, må vi sørge for at kommunenes ansatte som har ansvar for omsorgen har kompetanse på sårbarhets-, og risikofaktorer knyttet til ekstremisme. De enslige mindreårige flyktningene må få gode råd for å bli gode samfunnsborgere. Beboere på asylmottak generelt trenger informasjon om det norske lovverket og om det norske samfunnet for god integrering. Informasjonspakken er et mal-foredrag som inneholder informasjon om forskjellige kriminalitetsområder og gode råd der også radikaliserings og voldelig ekstremisme inngår. Også ansatte trenger basisinformasjon om sistnevnte tema. Utskifting av beboere og ansatte medfører at besøk må finne sted jevnlig etter behov.

Hvert asylmottak bør ha en fast kontaktperson i politiet som kan kontaktes ved bekymring. For å bygge tillit og etablere gode relasjoner og senke terskelen for å ta kontakt bør politiet, se på muligheten for å ha en politipost ved mottaket der en eksempelvis er tilstede i løpet av uken. Et mål bør være å ha faste folk som gjør dette for å skape tillit over tid. Mottak bør kunne stille med tolk når politiet har avtalt møter.

Hovedansvar: Agder politidistrikt

Medvirkning: Primærkommunene i Agder

Tiltak 16: Opprette lokale dialogforum for religiøse ledere i Agder

Trossamfunn representerer en stor del av befolkningen og ansees som en viktig aktør i det forebyggende arbeidet i alle kommuner. Dialogforumet skal samarbeide om kriminalitetsforebyggende tiltak og hjelpe hverandre i oppgaven å skape et tryggere samfunn. I dag har offentlige myndighetene faste møter med religiøse muslimske ledere i Kristiansand, tilsvarende bør opprettes også i Arendal og Mandal. I samarbeid med alle religiøse muslimske ledere i de øvrige kommunene starter vi opp et eget dialogforum i Agder.

Hovedansvar: Religiøse muslimske ledere i Agder.

Medvirkning: Primærkommunene Agder, Agder Politidistrikt .

Tiltak 17: Religiøs veiledning av imam. Norsk oversettelse av boken "Refuting ISIS"

Hvordan kan fremveksten av bokstavitro og radikale islam-tolkninger som sympatiserer og støtter voldelige ekstreme organisasjoner stoppes på et intellektuelt og teologisk plan? Plattform kan med hjelp fra samarbeidspartnere tilby religiøs veiledning. En arabisktalende muslimsk imam med erfaring på å veilede radikalisererte personer er koblet opp mot Plattform. Det arbeides med å skaffe midler til å få oversatt boken "Refuting ISIS" til norsk. En bok som

inneholder teologisk argumentasjon fra Koranen for å imøtegå ISIS. Aktuelt tema for videregående skoler.

Hovedansvar: Plattform.

Medvirkning:

5.3 Sikre tett og målrettet oppfølging av ekstreme personer og miljøer

Tiltak 18: Videreføre sentral vurderingsgruppe

1 gang i uken møtes den sentrale vurderingsgruppa i Agder politidistrikt for å gå gjennom bekymringer som har blitt rapportert på radikaliserings og ekstremisme og de som ansees som farlige personer i distriktet. Teamet sikrer at oppgaven blir vurdert og deretter ivaretatt av rett instans i politiet eller hos eksterne samarbeidspartnere. Foruten radikaliseringskontakten består teamet av representanter fra Analyse- og etterretningsseksjonen, PST, fagleder kriminalitetsforebygging, og en representant fra Utlendingsseksjonen.

Hovedansvar: Agder Politidistrikt

Medvirkning:

Tiltak 19: Gjennomføre bekymrings-, og avklaringsamtaler

Avklaringsamtale er en effektiv metode for å avklare hvorvidt det er reell grunn til bekymring. Bekymringsamtalen er mye benyttet av politiet i arbeidet med unge lovbyggere. De som skal ta avklaringsamtaler, bør ha et kompetansegrunnlag/godkjenning jfr. de som tar bekymringsamtaler. Viktig for rettsikkerheten at økonomi ikke hindrer en i å ta samtaler der tolk er nødvendig. For trygghet, integritet, profesjonalitet, og for å redusere kostnader, bør Agder politidistrikt se på muligheten for å ansette tolker som skal bistå driftsenhetene i det forebyggende sporet med bekymringsamtaler, avklaringsamtaler mv.

Hovedansvar: Agder politidistrikt

Medvirkning:

Tiltak 20: Kjernegruppemøter

Den tverretatlige kjernegruppen er sentral for oppfølging av bekymringer vedr barn/unge under 18 år.

Hovedansvar: Fylkeskommunene, primærkommunene i Agder

Medvirkning: Agder politidistrikt

Tiltak 21: Veiledning til førstelinjetjenesten, foreldre og publikum generelt

Flere kommuner har utarbeidet egne veiledere for befolkningen i sin kommune om radikalisering og voldelig ekstremisme. Sørge for at lokale veiledere og annet utarbeidet veiledningsmateriell på nasjonalt nivå blir gjort kjent til aktuelle målgrupper. Eksempelvis finnes det egne veiledere for foreldre og foresatte som er bekymret for sine barn. Ha dialog med flerkulturelle mødre for å få dem med på flere sosiale arenaer som er viktig for barna. Mange av ungdommene har ikke hatt en far som er til stede. Ha klart et opplegg for foreldre og pårørende til de som har reist til konfliktområder som fremmedkrigere som trenger støtte og nettverk. Veiledere bør oversettes til flere språk og være tilgjengelig digitalt for publikum.

Hovedansvar: Plattform via kunnskapsportalen, primærkommunene i Agder.

Medvirkning: Agder politidistrikt.

Tiltak 22: "Plattformmodellen" en tverrfaglig exit-innsats. 18 + med tilleggs-utfordringer

Kommunene og politiet har et svakere lovmessig grunnlag for å gripe inn forebyggende og oppsøkende når personer er over 18 år. Det baseres på samtykke og frivillighet. Vi må se på begrensinger, muligheter og alternativer i dialog med andre statlige instanser slik at innsatsen overfor personer over 18 år kan styrkes. Tiltaket bør inkludere de som gjennomfører straff i institusjoner eller straff i samfunnet.

Personer som det er knyttet bekymring til er ofte over 18 år og kan ha tilleggs-utfordringer med rus, psykiatri, kriminalitet, og sympatier til ekstreme organisasjoner. Arbeidet må skje gjennom det etablerte apparatet i kommunen, og det kreves ofte en tverrfaglig innsats. I samarbeid med RVTS har Plattformmodellen vært prøvd ut som "pilot" i Kristiansand. Når saken ikke lenger håndteres i politisporet overføres den til personens hjemkommune. Der tar et team bestående av lokalt politi (stasjonssjef/lensmann eller forebygger) og den aktuelle kommune (rådmann eller SLT-koordinator) ansvar. De kaller inn andre statlige, kommunale eller frivillige aktører til et første møte som nettverksgruppe. I møtet avklares det hvem setter seg i førersetet og utarbeider en *individuell plan*. Plattform og RVTS kan kontaktes for rådgivning / veiledning. Plattform har etter kartlegging i alle kommuner oversikt over statlige, kommunale og frivillige aktører som kan være aktuell å samarbeide med og kan bistå med identifisering av samarbeidspartnere.

Det kan anses som en lokal EXIT- modell der en identifiserer hvem skal utvikle individuelle planer tilpasset den enkeltes behov, motivasjon og livssituasjon. Det avklares om det er behov for nettverksgruppe, samt hvilken virksomhet/etat som skal koordinere oppfølgingen. Se på mulighet i tilknytning til domfellelser å gi pålegg om program som skal følges etter endt soning. Det hentes kunnskap og erfaring fra EXIT-prosjekter både nasjonalt og i Danmark og Sverige.

Hovedansvar: Primørkommunene og Agder politidistrikt,

Medvirkning:

Kriminalomsorgen, RVTS-Sør? NAV, SPST (Spesialisert Poliklinikk for psykosomatikk og traumer)

Tiltak 23: Etablere mentorordning – egen mentorskole

Mentorering er et tiltak som primært har vært benyttet overfor unge gjengangere gjennom tett oppfølging og støtte til unge lovbrøyttere. Mentorering skal også være et tiltak som kan tilbys 18+ gruppen. Plattform har bidratt til å søke å skaffe midler til formålet.

En egen tverretattlig Tverrfaglig konsultasjonsteam med representanter for kommunen, politiet, RVTS, NAV og mentalhelse vurderer hvem som kan motta mentorering i distriktet, i konsultasjon med den aktuelle kommunen. Plattform er ansvarlig for utarbeidelse av et system med gode rutiner. Det vil være minstekrav som bør fylles i utvelgelsesprosessen av den som skal mentores. Eget søknadsskjema er under utarbeidelse. Det utarbeides et system som skal oppleves rettferdig for alle kommuner i begge Agderfylkene. Som i Danmark bør mentorering kunne settes i verk før de er kommet for langt inn i "radikaliseringstunellen" dvs. før de når det inngripende nivå (rød sone).

RVTS i samarbeid med Plattform har gjennomført opplæring for mentorer i Agder våren 2017, med 15 elever. Inspirasjon hentes fra Århus-modellen og tilpasses lokale forhold. I følge Justisdepartementets *Veileder til mentorordning mot radikaliserings* (på høring) vil dette i fremtiden "foregå sentralisert to ganger årlig"

Hovedansvar: RVTS-Sør, Plattform, kommunene i Agder

Medvirkning:

Tiltak 24: Varsling og oppfølging av fremmedkrigere

Vi følger nasjonale varslingsrutiner der PST varsler radikaliseringskontakten som deretter varsler rådmannen i den aktuelle kommune. Oppfølging skjer i henhold til regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS). Jfr. Regjeringens handlingsplan tiltak 23. Kommunene vil normalt også spille en sentral rolle i oppfølgingen.

Hovedansvar: Primærkommunene i Agder, Agder politidistrikt,

Medvirkning: RVTS Sør

Tiltak 25: Politi på data – ikke bare i gata

Vi tilpasser oss en ny tid, flere kan nås på data enn i gata. Voldelig ekstremisme og hatkriminalitet vil kunne være ett av flere temaer som en kan rette søkelys på. Agder politidistrikt bør utarbeide en ordning som gjør at vi kan være mer tilstede på internett overfor publikum.

Hovedansvar: Agder politidistrikt

Medvirkning:

5.4 Innsatsområde 4. Sikre kunnskapsutvikling, kunnskapsoverføring, og forskning

Tiltak 26: Fremme forskning på feltet

Forskningen kan blant annet bidra med analyse, fenomenforståelse og følgeforskning. Kunnskapen bør lede ut i modeller, metoder og rapporter som kritisk evaluerer og styrker det forebyggende arbeidet. For å lykkes med dette er det en forutsetning at forskningen skjer tett på fenomenet og mekanismene en studerer, samtidig som forskningsetiske og metodiske krav ivaretas. Gjensidig tillitt og etterrettelighet er en forutsetning for å lykkes i dette arbeidet. I Plattform samarbeider forsker tett med politi og interkommunal rådgiver i felles kontorlandskap. Dette er med på å virkeliggjøre forskningens rolle og betydning i det forebyggende arbeidet.

Hovedansvar: UIA, Agderforskning, Plattform

Medvirkning: Fylkeskommunene, lokale regionale, nasjonale og internasjonale virkemidler/finansieringsordninger.

Tiltak 27: Medborgerskap – i samfunnsfagtimen. Etterhvert et eget fag i skolen?

På etats-, og skolenivå legges det mye arbeid ned i å oppnå et trygt og inkluderende læringsmiljø gjennom en rekke tiltak. Oppgaven er å unngå at noen faller utenfor skolen og lykkes med å nå sine mål. I samarbeid med skoleetaten må vi se på muligheten for å kunne implementere et undervisningsopplegg i VG1/ VG2, forankret i kompetansemål for samfunnsfag. Om mulig innføre dette enda tidligere på ungdomsskolen i 8. klassetrinn. Faget medborgerskap og demokratisk dannelse vil kunne forberede de unge til deltagelse, medansvar, rettigheter og plikter i et demokratisk samfunn. Motvirke mobbing, hatkriminalitet, radikalisering og ekstremisme. Nettvert: Styrke barn og unges kritiske sans ved bruk av sosiale medier. Rollespillet "Sikkerhetsrådet" om FN-sambandet region Sør tilbyr passer godt inn i denne sammenheng.

Hovedansvar: Primærkommuner i Agder og fylkeskommunene

Medvirkning:

Tiltak 28: Kurs for ledere av tros- og livssynsamfunn på Sørlandet.

Sørlandet utfordres av globale forhold som eksempelvis migrasjon som følge av den syriske borgerkrigen, terrorfrykt i Europa og fremveksten av høyreekstreme krefter i sentrale europeiske land. Tro- og livssynsamfunn kan for enkelte være et sted man søker trygghet og forutsigbarhet i en tid preget av usikkerhet og forandring. For mange kan dette ha stor verdi. Samtidig har lederne et særskilt ansvar for å forebygge negative utilsiktede virkninger av at mennesker søker sammen innen rammene av felles tro eller livssyn. Historien har vist at frykt

og usikkerhet kan føre til økt stigmatisering og fremmedfrykt i samfunnet, i retning av en oss-dem polarisering. Lederne må ha kunnskap, verdier og holdninger som kan forebygge dette. Stikkordene dialog, menneskerettigheter, medborgerskap, samt demokratiske grunnverdier som menneskeverd og toleranse, blir da viktige element i kommunikasjonen internt og eksternt med omgivelsene. Medietrening vil også være en del av opplegget.

Kurset er inspirert av kursopplegget: «Å være religiøs leder i det norske samfunnet», ved Teologisk fakultet UiO. Målet er å øke lederes tolkningskompetanse for å gjøre tro- og livssynsamfunnet bedre i stand til å gå inn i vår tid, som aktive medborgere. Ved å ha fokus på felles demokratiske grunnverdier, skal kurset bidra til kunnskap, dialog og kommunikasjon på tvers. Dette er noe av det viktigste forebyggende arbeidet mot fremmedfrykt, stigmatisering, utenforskap, polarisering og radikaliserings, i møte med globale utfordringer med lokale konsekvenser.

For å oppnå dette skal ledere fra ulike tro- og livssynsamfunn på Sørlandet delta i forelesninger, gruppearbeid/øvelser, dialog og mer uformelt sosialt samvær på kveldstid. I løpet av i alt åtte kursdager (fire to-dagers samlinger), fordelt på to semestre, er målet at kursdeltakerne sitter igjen med ny kunnskap, tydelig rollebevissthet og innsikt som gjør dem bedre i stand til å møte samfunnsutfordringene med trygghet og vilje til å utgjøre en forskjell i lokalsamfunnet. Kurset vil også inneholde et mediatreningskurs med utgangspunkt i tidligere erfaringer. Et tiltak som kan bidra til å redusere fremmedfrykt i befolkningen generelt.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning: Forum for Tro og Livssyn, UIA, Muslimske Union i Agder.

Tiltak 29: Ressursbank – informasjonspakke/ mal-foredrag

Ressursbank opprettes for å bedre tilbudet på foredragsetterspørselen. Plattform vil rekruttere ressurspersoner som fra før er gode foredragsholdere. De vil bli gitt opplæring i basiskunnskap om radikaliserings og voldelig ekstremisme, slik at de kan bistå med formidling til førstelinjetjenesten og et bredere publikum. Eksempelvis bør både helsesøstre i kommunene og ansatte i NAV få den nødvendige kunnskap for tidlig å identifisere personer i faresonen for radikaliserings. Viktig at ressurspersoner hentes fra de forskjellige kommuner for best dekning. Personer som velges ut må ha god formidlingsevne.

Plattform arbeider med å utarbeide mal-foredrag om radikaliserings og voldelig ekstremisme tilpasset forskjellige behov, med forskjellig vanskelighetsgrad og tilpasset forskjellige målgrupper. Det kan være aktuelt å engasjere nøkkelpersoner i kommunene, politidistriktet med kompetanse på området som foredragsholdere.

Hovedansvar: Plattform

Medvirkning:

Tiltak 30: Delta i samfunnsdebatter – bruke media aktivt

Å tørre å sette vanskelige temaer på dagsorden og delta i samfunnsdebatter åpent for publikum. Formidle kunnskap om sentrale temaer ved bruk av media. Større kunnskap hos et bredere publikum vil kunne redusere fremmedfrykt.

Plattform i samarbeid med Stiftelsen Arkivet ønsker å satse på deltagelse på den årlige samlingen til samfunnsdebatt under Arendalsuka.(Parallellsamfunn 2016) I samarbeid med Stiftelsen Arkivet invitere viktige samarbeidspartnere til årlig sosial samling i Eplehagen i Arendal etter debatten for relasjonsbygging.

Fortsette samarbeid med Kilden Teater og Konserthus. Når viktige samfunnsproblemer reises i teaterstykker å se på muligheten for debatt i tilknytning til forestilling. (feks. Anne Franks søsken 2016).

Hovedansvar: Plattform,

Medvirkning: Stiftelsen Arkivet

Tiltak 31: Fortid – Nåtid – Fremtid i samarbeid med Stiftelsen Arkivet - 4000 skoleelever

Mer enn 4000 elever besøker Stiftelsen Arkivet årlig. Formidlere ved Stiftelsen Arkivet har i løpet av året ansvar for omvisning av skoleelever i den historiske bygningen Arkivet. Historieformidling av hva som skjedde under siste verdenskrig med omvisning i Gestapokjelleren inngår i besøket. Stiftelsen Arkivet har som slagord "Større rom for menneskeverd". Viktigheten av å lære av historien er bakgrunn for at det vurderes lagt til en avsluttende del hvor dagens utfordringer knyttet til hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme også vil få en plass i undervisningen.

Hovedansvar: Stiftelsen Arkivet

Medvirkning : Plattform, Utdanningssektoren

Tiltak 32: Fagdag: Seminarer og kurs

Plattform ønsker å avholde en årlig fagdag for Agder politidistrikt og SLT – koordinatorene i kommunene. I tillegg ønsker Plattform i samarbeid med andre bidra til at fagseminarer og kurs avholdes og videreutvikles for vedlikehold av kunnskap og kompetanseheving.

Hovedansvar: Plattform.

Medvirkning: Agder politidistrikt, Agder-kommunene, RVTS-Sør, Stiftelsen Arkivet, FN-sambandet, Røde Kors, UIA.

Tiltak 33: Internasjonalt samarbeid

Plattform i samarbeid med kommunene og politiet ønsker å styrke det internasjonale samarbeidet. I første rekke ser vi til hva som gjøres i andre nordiske land, primært Danmark. På europeisk nivå ønsker vi å være med i EU sitt "Radicalization Awareness Network"(RAN).

Hovedansvar: Plattform, Stiftelsen Arkivet

Medvirkning: Sørlandets Europakontor

Henvisninger:

- Regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme 2014
- Regionplan Agder 2020
- Plan for Likestilling, inkludering og mangfold med tiltaksplan (LIM plan)
- Forebyggende politiarbeid. Handlingsplan 2013 – 2017, Agder politidistrikt
- Etc (kompletteres etter høring)